

Na temelju odredbi članka 48. Statuta Sveučilišta u Splitu (pročišćeni tekst 2021.) i članka 29. Pravilnika Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu, Stručno vijeće na svojoj 11. redovitoj sjednici održanoj dana 23. srpnja 2021. godine donosi

ETIČKI KODEKS SVEUČILIŠNOG ODJELA ZDRAVSTVENIH STUDIJA SVEUČILIŠTA U SPLITU

I. UVODNA ODREDBA

Ustav Republike Hrvatske, Deklaracija o ljudskim pravima Ujedinjenih Naroda, Europska konvencija o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda, Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima, Limska deklaracija o akademskim slobodama i autonomiji institucija visokog obrazovanja, Kodeks medicinske etike i deontologije, Međunarodni kodeks liječničke etike, Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, Etički kodeks Sveučilišta u Splitu te niz drugih akata ukazuju na etičke i deontološke norme, koje ovaj Kodeks dodatno razrađuje prema specifičnostima Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu.

II. OPĆE ODREDBE

II. 1. Područje primjene i sadržaj

Članak 1.

- (1) Etički kodeks Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu (u daljem tekstu: Kodeks) sadržava moralna i deontološka načela koja u svom profesionalnom i javnom djelovanju trebaju poštovati nastavnici, studenti, znanstvenici i drugi zaposlenici Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu (u daljnjem tekstu: SOZS).
- (2) Načela Kodeksa primjenjuju se na odgovarajući način i na druge osobe koje nisu zaposlenici i studenti SOZS-a, ali sudjeluju u radu i djelovanju SOZS-a, ako se ponašanje i djelovanje tih osoba može izravno povezati s SOZS-om.
- (3) Kodeks se sastoji od standarda ponašanja prilagođenih potrebama SOZS-a, uzimajući u obzir načela slobode nastavnog, znanstvenog i stručnog rada te čuvanja dostojanstva i ugleda SOZS-a.
- (4) Kodeks se dijeli na:
 - temeljna načela u odnosu na moralno opravdano i moralno neprihvatljivo ponašanje na SOZS-u i u vezi s njim (glava II.);
 - etička pravila u nastavnom i znanstveno-nastavnom procesu na SOZS-u (glava III.);
 - odredbe o sastavu i postupku tijela koja daju svoje mišljenje o ostvarivanju ili kršenju načela i pravila Kodeksa (glava V. i VI.).
- (5) Riječi i pojmovni sklopovi koji imaju rodno značenje bez obzira jesu li u ovom Kodeksu korišteni u muškom ili ženskom rodu odnose se na jednaki način na muški i ženski rod.

II. 2. Svrha Kodeksa

Članak 2.

- (1) Svrha Kodeksa je promicanje vrijednosti specifičnih za visokoobrazovnu djelatnost u najširem smislu. Promicanje etičnog ponašanja i vrijednosti koje su sadržane u ovom Kodeksu obveza je svih tijela, studenata i zaposlenika SOZS-a.
- (2) Radi ostvarenja cilja iz st. 1. ovoga članka, tijelo predviđeno u čl. 34. Kodeksa (Etičko povjerenstvo) daje svoja mišljenja o ostvarivanju etičkih načela i standarda na SOZS-u, kako u načelnim pitanjima, tako i u pojedinim konkretnim predmetima, te poduzima druge radnje i obavlja druge djelatnosti uređene Kodeksom.
- (3) Postupci propisani Kodeksom ne određuju prava, obveze i odgovornosti i nisu alternativa za građanske, kaznene, upravne ili stegovne postupke uređene zakonima, drugim propisima i aktima SOZS-a.
- (4) Ako povreda Kodeksa u skladu s Pravilnikom o organizaciji i radu SOZS-a povlači i stegovnu odgovornost počinitelja, općim aktima SOZS-a će se odrediti kad se mora zatražiti mišljenje Etičkog povjerenstva.
- (5) Mišljenje dano u postupku uređenom Kodeksom djeluje svojim autoritetom; ne obvezuje druga tijela i nije upravni akt.

II. 3. Tumačenje pojmova

Članak 3.

- (1) Za potrebe Kodeksa pojedine izraze treba tumačiti na sljedeći način:
 - izraz „*članovi SOZS-a*“ označuje sve osobe koje studiraju, izvode nastavu, bave se znanstvenim i stručnim radom, surađuju u izvedbi znanstvenih, nastavnih ili stručnih programa te djeluju u okviru zajedničkih i pomoćnih službi, neovisno o vrsti i trajanju ugovora na temelju kojega ostvaruju prava i obveze na SOZS-u;
 - izraz „*nastavnik*“ označuje sve osobe koje održavaju nastavu na SOZS-u, bez obzira na znanstveno-nastavno, nastavno, suradničko ili stručno zvanje te na vrstu i trajanje ugovora na temelju kojega održavaju nastavu;
 - izraz „*student*“ označuje sve osobe koje prate program obrazovanja na SOZS-u, neovisno o njihovom statusu;
- (2) Ako se neki od izraza korištenih u ovom Kodeksu odnosi na fizičke osobe, sve izraze u muškom rodu treba tumačiti na način da obuhvaćaju i osobe ženskoga spola, i obrnuto (član/članica, nastavnik/nastavnica, student/studentica, ispitanik/ispitanica itd.).

III. TEMELJNA NAČELA I PRAVILA

III. 1. Načela moralno opravdanog ponašanja na SOZS-u

Načelo mirnog uživanja prava

Članak 4.

(1) SOZS svakom svojem članu mora osigurati uživanje svih ljudskih prava koja se ostvaruju unutar sveučilišne zajednice te poštovanje prava zajamčenih Ustavom i zakonima Republike Hrvatske.

(2) Prava članova SOZS-a mogu se ograničiti samo radi ostvarenja prava drugih članova sveučilišne zajednice, pacijenata i opće javnosti, u skladu s ciljevima SOZS-a i u mjeri u kojoj je to prijeko potrebno.

Načelo poštovanja integriteta i dostojanstva osobe

Članak 5.

Svi članovi SOZS-a trebaju biti poštovani kao osobe u skladu sa zajamčenim pravima na život, integritet i dostojanstvo. Svim članovima SOZS-a mora biti osigurano pravo na privatnost.

Načelo autonomije znanstvenoga, stručnoga i nastavnoga rada

Članak 6.

(1) Svi članovi SOZS-a imaju pravo autonomno djelovati na SOZS-u, u granicama svojeg statusa i u skladu s ciljevima SOZS-a.

(2) Svim članovima SOZS-a treba priznati pravo na nesmetan profesionalni razvoj i usavršavanje u skladu s osobnim mogućnostima i planovima, u mjeri u kojoj se pritom ne narušava isto pravo drugih osoba. Za ostvarenje ovog prava SOZS osigurava odgovarajuće uvjete.

(3) Svi članovi SOZS-a imaju obveze i odgovornosti prema drugima u smislu poštena, iskrena i nepristrana ponašanja i prihvaćanja kriterija izvrsnosti u svim domenama radi ostvarivanja zajedničkoga dobra SOZS-a u cjelini.

Načelo jednakosti i pravednosti

Članak 7.

(1) Svaki član SOZS-a treba se ponašati u skladu s načelom jednakosti i pravednosti na način koji isključuje svaku diskriminaciju, zlostavljanje, uznemirivanje ili iskorištavanje. SOZS je obavezan osigurati uvjete za ostvarivanje načela jednakosti i pravednosti.

(2) Članovi SOZS-a ne smiju zlorabiti svoj autoritet i ne smiju dopustiti da osobni interesi i odnosi izazovu posljedice koje mogu utjecati na mogućnost objektivnoga prosuđivanja te etičkoga i profesionalnog obavljanja radnih obveza.

(3) Svim članovima SOZS-a treba osigurati jednake uvjete ostvarivanja profesionalnih obveza, iskazivanja intelektualnih sposobnosti i napredovanja.

Pravo na akademsku slobodu

Članak 8.

(1) SOZS štiti akademsku slobodu kao temeljni uvjet i obilježje u procesu poučavanja, znanstvenoga istraživanja, stručnoga rada i stipendiranja. Članovi akademske zajednice u svojim istraživanjima trebaju biti vođeni idejom slobode znanstvenog i intelektualnog stvaralaštva te izvršavati svoje tradicionalno pravo ispitivanja i kritiziranja društvenih vrijednosti i struktura u duhu odgovornog, objektivnog i poštenog traganja za istinom te stjecanja i distribucije znanja. SOZS treba zaštititi sve članove akademske zajednice od svakog pokušaja sužavanja, ograničavanja ili uskraćivanja te slobode.

(2) SOZS podupire i potiče slobodu mišljenja i izražavanja mišljenja kao temeljnu vrijednost u svim segmentima sveučilišnoga života i rada.

Načelo profesionalnosti

Članak 9.

(1) Od članova SOZS-a očekuje se da odgovorno, savjesno, profesionalno i etički besprijekorno ispunjavaju sve svoje obveze prema studentima, kolegama i ostalim djelatnicima SOZS-a. U svojem djelovanju članovi SOZS-a slijede načela objektivnosti, nepristranosti, razboritosti, korektnosti, dijaloga i tolerancije.

(2) Obveza je članova SOZS-a poštovanje kriterija stručnosti i izvrsnosti te u skladu s time stalno stručno usavršavanje unutar izabranoga profesionalnoga područja i utemeljivanje svih profesionalnih i etičkih prosudbi na dostupnim činjenicama, isključujući predrasude bilo koje vrste.

(3) Svi članovi SOZS-a trebaju održavati i poticati suradnju u profesionalnim odnosima i nastojati na učinkovitoj uporabi dobara SOZS-a, težeći povećanju dobrobiti znanosti i smanjivanju gubitaka uvijek kad je to moguće. Od svih članova SOZS-a očekuje se djelovanje u duhu zajedničkih ciljeva te sudjelovanje u izvannastavnim djelatnostima koje ne će biti u sukobu s njihovim profesionalnim obvezama na SOZS-u, niti štetiti tim obvezama, kao ni ugledu SOZS-a.

(4) Verbalna i neverbalna komunikacija članova SOZS-a treba biti u skladu s njihovim zadaćama i ulogom u zajednici.

Načelo poštovanja zakona i pravnih postupaka

Članak 10.

(1) Od svih članova SOZS-a očekuje se poštovanje svih pravnih propisa i pravnih postupaka koji se tiču njihovih obveza kao članova sveučilišne zajednice.

(2) SOZS mora osigurati uvjete nužne za upoznavanje svojih članova sa svim relevantnim pravilima koja se tiču njihovih obveza.

(3) U svim postupcima koji se odnose na ostvarenje načela i pravila iz Etičkog kodeksa ili su u vezi s njima, članovima SOZS-a u pravima i obvezama o kojima je riječ treba osigurati mogućnost sudjelovanja u postupku, dati pravo da se izjasne o relevantnim navodima i iznesu svoje argumente, te osigurati ravnopravan položaj u postupku u odnosu prema drugim sudionicima koji se nalaze u istom ili usporedivom položaju.

(4) U svakome slučaju u kojem postoji neslaganje pri tumačenju i primjeni načela Kodeksa, članovi SOZS-a sporna pitanja najprije rješavaju unutar sredine u kojoj je do povrjede došlo ili kod mjerodavnih tijela SOZS-a, u skladu s odredbama glave V. i VI. Kodeksa. Obraćanje tijelima izvan Sveučilišta primjereno je i nužno pri šutnji administracije SOZS-a, kada SOZS ne rješava problem ili kada član SOZS-a ima dokaze da je problem riješen nepravedno ili nepotpuno.

(5) Nadležna tijela SOZS-a dužna su pravodobno djelovati radi prevencije i suzbijanja povrjeda Kodeksa. U tu svrhu ona trebaju pokretati postupke i poduzimati druge radnje u granicama svoje nadležnosti te istražiti sve prijave u kojima se iznosi sumnja u etičnost ponašanja članova SOZS-a.

III. 2. Neprihvatljiva ponašanja

Diskriminacija i sukob interesa

Članak 11.

(1) U skladu s načelima iz čl. 4. do 10. Kodeksa, nedopustiv je svaki oblik neposredne i posredne diskriminacije.

(2) Isključivi kriteriji vrjednovanja i napredovanja smiju biti stručnost, sposobnost i profesionalne zasluge te osposobljenost i rezultati u obavljanju određene vrste djelatnosti, poslova i zadataka, izbjegavajući bilo kakvu pristranost na osnovu diskriminacije ili sukoba interesa.

Uznemirivanje

Članak 12.

(1) Zabranjena je svaka vrsta uznemirivanja između članova SOZS-a.

(2) Uznemirivanjem se smatra svako neprimjereno ponašanje prema drugoj osobi kojem je cilj ili koje stvarno znači povredu osobnog dostojanstva, koje ometa njezino obavljanje radnih zadataka ili smanjuje kvalitetu njezina života.

Uznemirivanjem se osobito smatra svaki čin, pojedinačan ili ponavljani, verbalni, neverbalni ili fizički, koji stvara ili pridonosi stvaranju neugodnih i neprijateljskih radnih i obrazovnih okolnosti ili koji drugu osobu zastrašuje, vrijeđa ili ponižava.

(3) Neprihvatljivo je svako spolno uznemirivanje. Spolno uznemirivanje specifičan je oblik uznemirivanja koje karakterizira izostanak pristanka ili odbijanje druge strane, a uključuje ponavljano neželjeno upućivanje verbalnih i fizičkih prijedloga spolne naravi drugoj osobi, fizičko napastovanje, ponavljano neželjeno iznošenje šala i napomena koje su spolno obojene, ruganje i ismijavanje koje je spolno obojeno, izlaganje spolno uvredljivoga i uznemirujućega materijala te zahtijevanje spolnih usluga u zamjenu za određeno djelovanje ili propuštanje s pozicije autoriteta.

(4) Uobičajena komunikacija, dobronamjerne šale i kritika kao i drugi odnosi osobne naravi između članova akademske zajednice koji počivaju na pristanku i uzajamnom poštovanju smatraju se područjem privatnosti te nisu sami po sebi kršenje Etičkog kodeksa. Treba, međutim, izbjegavati situacije u kojima takvi odnosi između članova akademske zajednice mogu dovesti do kršenja pravila Etičkog kodeksa o objektivnosti i nepristranosti i sukobu interesa, a navlastito u odnosima između članova akademske zajednice koji su u neposrednom hijerarhijskom odnosu koji uključuje ocjenjivanje tuđeg rada i dostignuća ili odlučivanje o statusu, profesionalnom napredovanju, pogodnostima i nagradama.

(5) Svaka osoba ima pravo i dužnost prijaviti uznemirivanje koje je počinio član SOZS-a. Na osobu koja je odbila uznemirivanje ili prijavila takvu vrstu ponašanja ne smije se prenositi nikakav pritisak.

Predrasude

Članak 13.

(1) Svi članovi SOZS-a trebaju se truditi da budu što objektivniji i ne smiju dopustiti da predrasude bilo koje vrste utječu na njihove postupke u akademskim, istraživačkim, administrativnim, poslovnim i upravljačkim djelatnostima.

(2) Ocjenjivanje djelatnosti i profesionalne kompetencije bilo kojega člana SOZS-a ne smije počivati na kriterijima koji nisu neposredno relevantni za obavljanu djelatnost ili profesionalne obveze.

IV. ETIČKA PRAVILA U NASTAVNOM, ZNANSTVENOM I STRUČNOM RADU

Članak 14.

Svi članovi SOZS-a moraju poštovati Statut Sveučilišta u Splitu, Pravilnik Sveučilišta u Splitu, odredbe ovog Kodeksa, druge opće akte Sveučilišta i SOZS-a te odluke Sveučilišta i resornog ministarstva koje se tiču studenata, studiranja i studentskog standarda.

Profesionalne dužnosti u nastavnom radu

Članak 15.

Sve osobe koje kao nastavnici djeluju na SOZS-u imaju sljedeće dužnosti:

- nastojati na postizanju i prenošenju visoke razine znanstvenih spoznaja iz svojega predmeta;
- osigurati točnost, preciznost, reprezentativnost sadržaja predmeta i primjerenu poziciju predmeta unutar programa studija;
- nastojati da studenti što djelotvornije postignu ciljeve predmeta;
- ponuditi istovjetne mogućnosti unapređenja znanja koje svim studentima jamče podjednak napredak;
- obrađivati sve teme na otvoren, pošten i pozitivan način, a osobito teme koje studenti iz bilo kojeg razloga mogu smatrati osobito osjetljivima;
- pridonositi intelektualnom razvoju studenata unutar područja u kojem se nastava obavlja te izbjegavati sve djelatnosti koje bi mogle omesti taj razvoj;
- osigurati studentima vrjednovanje njihova rada koje je valjano, otvoreno, pravedno i objektivno te pravodobno;
- osigurati dokumentaciju i javnost ispita kao i objektivnost ocjenjivanja;
- poštovati dignitet svojih kolega i u suradnji s njima raditi u interesu napredovanja studenata;
- poštovati obrazovne ciljeve, strategije i standarde SOZS-a u interesu razvoja studenata;
- suzdržavati se od svakog uvjetovanja pristupanja ispitu koje nije sadržano u odredbama nastavnoga plana i programa, a osobito od nametanja uvjeta koji nastavniku donose osobnu korist;
- uzimati u obzir mišljenje i ocjene studenata o svojoj nastavnoj kompetenciji u cilju unapređivanja kvalitete nastavnoga procesa;
- poštovati propisano radno vrijeme i radne obveze.

Članak 16.

I. Sve osobe koje su studenti SOZS-a imaju sljedeće dužnosti:

- Čuvati ugled kolega, SOZS-a i Sveučilišta te poštivati opća načela profesionalnog opredjeljenja i to kroz:
 - postizanje što boljeg uspjeha u cilju osposobljavanja za svoju buduće zanimanje;
 - poštivanje rasporeda nastave i pohađanje obveznih oblika nastave;

- primjeren odnos prema bolesnicima, uključujući čuvanje profesionalne tajne;
 - primjeren odnos prema kolegama;
 - primjereno odijevanje i ponašanje u skladu s važećim uljudbenim normama;
 - uporabu hrvatskog jezika u skladu s normama hrvatskog književnog jezika i tradicije hrvatske kulture, izbjegavajući svaki oblik psovke, nepodobna izražavanja i neprihvatljivih izraza;
 - prihvaćanje etičkih normi znanstvenog istraživanja;
 - pridržavanje zakonskih odredbi o autorskim pravima;
 - savjestan odnos prema svom radu isključujući bilo kakve nepoštene radnje, a napose prepisivanje ili nečasno pomaganje na ispitima;
 - izbjegavanje bilo kakvog oblika spolnog uznemiravanja;
 - izbjegavanje diskriminacije, zloporabe, izrugivanja i uznemiravanja na bilo kojoj osnovi;
 - izbjegavanje bilo kakvog oblika korupcije, nuđenja i primanja mita;
 - primjeren odnos spram javnosti, uključujući otvorenost, ali i izbjegavanje senzacionalizma.
- II. Bilo koja vrsta prijevare vezane za postupak prijavljivanja, ispitivanja ili druge vrste provjere znanja predstavlja povredu ovog Kodeksa, što uključuje, ali nije ograničeno samo na sljedeće:
- pribavljanje, kopiranje, umnožavanje, uporaba ili namjera uporabe ispitnog materijala bez dopuštenja ovlaštenih osoba;
 - uporaba ili namjera uporabe bilješki, podataka, za vrijeme ispita ukoliko nije izrijekom dopuštena;
 - lažno predstavljanje i predstavljanje tuđega rada kao svojega;
 - pomaganje prilikom provjere znanja kada se očekuje da student samostalno obavi zadatak;
 - uporaba već ocijenjenih radova u cilju ponovnog ocjenjivanja na istom ili drugom kolegiju bez odobrenja nastavnika;
 - mijenjanje ili namjera prepravljanja ocjene ili rezultata vrjednovanja ispita, ili izvješća s drugih provjera znanja;
 - namjerno uništavanje akademskog rada ili napora drugih studenata;
 - neovlašteno kopiranje udžbenika i drugih edukacijskih materijala koji nisu osobno vlasništvo i za što nije pribavljeno primjereno dopuštenje;
 - javno zastupanje ili predstavljanje SOZS-a ili studentske organizacije bez dopuštenja ovlaštenih osoba;
 - javno iznošenje neprovjerenih i netočnih podataka o drugim studentima i ostalim članovima SOZS-a ili sveučilišne zajednice;
 - sudjelovanje u obrazovnom procesu u stanju pod utjecajem opojnih droga ili u alkoholiziranom stanju;
 - namjerno oštećivanje, uništavanje ili nagrđivanje imovine SOZS-a ili imovine koja je u posjedu drugih osoba na SOZS-u;
 - utjecanje ili pokušaj utjecanja na nepristranost vrjednovanja nastavnika ili tijela koja provode vrjednovanje;
 - pristup u privatni ured ili prostor bilo kojeg člana SOZS-a bez dopuštenja ovlaštenih osoba;
 - namjerno ometanje ili prekidanje nastave, istraživanja ili drugih akademskih aktivnosti.

Neprihvatljive prakse u nastavi

Članak 17.

- (1) Svaki oblik varanja u nastavnom procesu, napose u odnosu na provedbu ispita, etički je neprihvatljiv.
- (2) Prepisivanjem se smatra nedopušteno primanje i davanje pomoći koje ima cilj na nedopušteni način utjecati na ispravnost ocjenjivanja na ispitima i u drugim oblicima vrjednovanja rada i rezultata članova SOZS-a.
- (3) Članovi SOZS-a ne smiju poticati na prepisivanje, omogućivati ga i tolerirati.
- (4) Ako članovi SOZS-a obavljaju nastavu ili praksu u kojoj sudjeluju djeca, s njima treba postupati uz uvažavanje mjerodavnih standarda i prava djece.
- (5) Nije prihvatljivo prisvajati rezultate rada djece (crteže, pisane sastavke) ili koristiti se njima izvan redovitog programa nastave bez odgovarajuće obavijesti roditeljima i bez izričitog pristanka djeteta.

Korištenje ljudi i životinja u znanstvenom istraživanju i stručnom radu

Članak 18.

- (1) Nije dopušteno istraživanje koje može uzrokovati nerazborit rizik ili fizičke i psihičke povrjede ljudi, ozljeđivanje životinja ili onečišćenje okoline koje je moguće izbjeći, kao ni podržavanje, poticanje ili tajenje takvih djelatnosti koje provode drugi članovi SOZS-a. Pri obavljanju biomedicinskih istraživanja u potpunosti se poštuju preporuke Helsinške deklaracije iz 2008. godine.
- (2) U znanstvenom istraživanju i stručnom radu potrebno je primjenjivati načelo svjesnog pristanka na temelju odgovarajuće obaviještenosti sudionika. Prava i dostojanstvo svih koji sudjeluju kao ispitanici i drugi sudionici u znanstvenom istraživanju i stručnom radu treba na odgovarajući način štititi.
- (3) Ako u aktivnostima iz st. 2. sudjeluju djeca i maloljetnici, valja osigurati poštovanje njihovih prava u skladu s mjerodavnim pravilima i standardima.
- (4) Sa životinjama koje se koriste u eksperimentalne svrhe treba postupati u skladu s mjerodavnim etičkim i stručnim standardima.

Objavljivanje rezultata

Izmišljanje podataka

Članak 19.

- (1) U znanstvenom i istraživačkom radu potpuno je neprihvatljivo izmišljanje rezultata.
- (2) Smatra se da je izmišljanje svako namjerno predstavljanje, širenje i objavljivanje navodnih rezultata znanstvenog i istraživačkog rada unatoč znanja o tome da znanstveni rad i istraživanje na koje se poziva u stvarnosti nije bilo provedeno.

Krivotvorenje

Članak 20.

- (1) U znanstvenom i istraživačkom radu neprihvatljivo je svako krivotvorenje.
- (2) Krivotvorenje uključuje svako djelovanje kojim se suprotno načelima znanstvenog poštenja manipulira objektom, opremom, procesom ili rezultatima istraživanja sa svrhom da se poruke namjerno podese ili tendenciozno protumače pa predstavlja tešku povredu Kodeksa.

Plagiranje

Članak 21.

(1) Svaki oblik plagiranja radova i ideja (krađa intelektualnog vlasništva i lažno predstavljanje) smatra se teškom povrjedom Kodeksa.

(2) Svi članovi SOZS-a koji sudjeluju u znanstveno-istraživačkom i stručnom radu moraju jamčiti za izvornost objavljenih znanstvenih radova i autorstvo koje im se pripisuje te točnost i poštenje u prikazivanju i navođenju informacija o podrijetlu ideja i navoda kojima su se u radu koristili.

Autorstvo

Članak 22.

(1) Autori su svi i samo oni sudionici u procesu nastajanja znanstvenoga rada koji su intelektualno bitno pridonijeli radu prema poznatim međunarodnim kriterijima autorstva i preuzimaju javnu odgovornost za objavljeno djelo.

(2) SOZS štiti pravo na intelektualno vlasništvo nad rezultatima istraživanja i prikupljenim podacima svih članova SOZS-a.

(3) Prilikom izbora ili reizbora u znanstvena i znanstveno-nastavna zvanja, pristupnici trebaju predati izjavu o izvornosti kojom će potvrditi da je svaki njihov rad i dostignuće na koji se pozivaju izvorni rezultat njihova rada te da taj rad ne sadržava druge izvore do onih navedenih u radu.

Mentorstvo

Članak 23.

Intelektualna podrška (mentoriranje) kandidata, navlastito njihovih kvalifikacijskih radova, čast je i obveza svih nastavnika SOZS-a. Površno i neodgovorno obnašanje te dužnosti etički i profesionalno je neprihvatljivo.

Izmišljanje i prepravljavanje preporuka

Članak 24.

Izmišljanje i prepravljavanje preporuka i pogriješno predstavljanje akademskih postignuća nije dopušteno i ozbiljno je kršenje načela etičnog ponašanja.

Primanje darova i drugih dobara

Članak 25.

(1) Članovi SOZS-a ne smiju tražiti darove, poticati darivanje niti primati ikakve darove, bilo za sebe ili za drugu osobu, za koje postoji razborita pretpostavka da će posredno ili neposredno utjecati na njihovu objektivnost, ispunjavanje profesionalnih obveza te poštovanje profesionalnih prava i dužnosti.

(2) Obveza je članova sveučilišne zajednice otklanjati svaki pokušaj korupcije.

Sukob interesa

Članak 26.

- (1) Članovi SOZS-a trebaju izbjegavati sukobe interesa (sukob interesa mogu uzrokovati, na primjer, obiteljski odnosi, blisko prijateljstvo, intimne veze, antagonizmi i sl.).
- (2) Izvannastavne djelatnosti (koje uključuju financijske ili druge interese) ne smiju biti u sukobu s profesionalnim obvezama članova SOZS-a ni utjecati na njihovu čestitost i objektivnost.
- (3) Nedopustiv je svaki oblik nepotizma. Nepotizmom se smatra svako djelovanje koje srodnika određene osobe stavlja u povlašten položaj prema drugim osobama koje raspolažu jednakim ili boljim sposobnostima.

Javnost i povjerljivost

Članak 27.

- (1) SOZS podupire i promiče javnost u propisima i djelovanju kao jednu od temeljnih vrijednosti. Pravila i odredbe kojima se definiraju prava i obveze članova SOZS-a trebaju biti precizne, jasne i dostupne.
- (2) Svi članovi SOZS-a trebaju uvažavati tu vrijednost javnosti i dostupnosti kriterija i postupaka vrjednovanja ispunjavanja profesionalnih obveza (ispiti, upisi, profesionalno napredovanje i sl.).
- (3) Svi članovi SOZS-a koji na temelju svojega položaja na SOZS-u raspolažu podacima sa statusom povjerljivosti trebaju štiti tajnost takvih podataka. Podacima sa statusom povjerljivosti smatraju se podaci tajnost kojih proistječe iz potrebe zaštite prava članova SOZS-a i koji su zakonom ili odlukom nadležnog tijela donesenom na temelju tih propisa proglašeni povjerljivima.

Pravo i dužnost trajnog usavršavanja i cjeloživotnog obrazovanja

Članak 28.

- (1) Svi članovi SOZS-a imaju pravo i dužnost neprekidno se usavršavati i ustrajati na promicanju kakvoće i razine vlastita znanja i stručnosti unutar izabranog područja.
- (2) Članovi SOZS-a planiraju, provode i izvještavaju o svojim znanstvenim istraživanjima i nastavnim djelatnostima u skladu s prihvaćenim europskim standardima znanstvene i nastavne kompetentnosti.

Profesionalno napredovanje

Članak 29.

- (1) Procjena uspješnosti ostvarivanja profesionalnih obveza i profesionalne kompetencije bilo kojega člana SOZS-a treba biti objektivna i nepristrana te utemeljena na unaprijed definiranim i javno obznanjenim kriterijima.
Svaki član SOZS-a treba temeljiti prosudbe o uvjetima napredovanja drugih članova isključivo na kriterijima koji su neposredno relevantni za obavljanu djelatnost ili profesionalne obveze, odnosno na pokazanoj stručnosti, profesionalnim zaslugama i rezultatima u obavljanju radnim mjestom propisane vrste radnih zadataka.
- (2) Zadovoljavanje minimalnih kriterija, ako su propisani, je neophodan, ali ne i dostatan uvjet za pozitivnu ocjenu stručnog povjerenstva.
- (3) Svaki oblik neposredne ili posredne diskriminacije u postupku evaluacije uvjeta profesionalnoga napredovanja te u samom postupku napredovanja smatra se nedopustivim.

(4) SOZS treba svim svojim članovima osigurati jednake uvjete napredovanja na temelju ispunjavanja profesionalnih obveza te stvoriti uvjete za pomlađivanje znanstvene, stručne i nastavne zajednice. Unutar tih uvjeta, profesionalna je odgovornost nastavnika brinuti se o pomlađivanju znanstvene, stručne i nastavne zajednice te poticati napredovanje i osamostaljivanje mlađih nastavnika.

Javno nastupanje

Članak 30.

(1) SOZS je svjestan svoje društvene odgovornosti i podupire pravo svojih članova na javno nastupanje i slobodu izražavanja što uključuje nastupe pred publikom, na radiju i televiziji, izražavanje svojih stajališta u novinama, knjigama i časopisima, kao i druge oblike djelovanja za dobrobit SOZS-a i društvene zajednice.

(2) Članovi SOZS-a s višim akademskim stupnjem ili profesionalnim statusom ne smiju zabranjivati niti ograničavati osobne javne nastupe članovima SOZS-a s nižim akademskim stupnjem ili profesionalnim statusom, niti taj nastup ičim uvjetovati.

(3) Rezultate vlastitih istraživanja, prije iznošenja u javnost, članovi SOZS-a moraju izložiti prosudbi i kritici znanstvene zajednice.

(4) Članovi SOZS-a koji su ovlašteni javno nastupati u ime SOZS-a moraju jasno istaknuti izlažu li stajališta SOZS-a ili iznose vlastite stavove. U svim oblicima javnih nastupa i djelovanja u kojima članovi sveučilišne zajednice predstavljaju SOZS očekuje se postupanje u skladu s najvišim etičkim i profesionalnim standardima.

Odgovornost prema SOZS-u

Članak 31.

(1) Profesionalne djelatnosti članova SOZS-a trebaju pridonositi ostvarenju zadataka SOZS-a.

(2) Članovi SOZS-a trebaju se brinuti o dobru i interesima SOZS-a u duhu akademske slobode - ispitivanja, argumentirane rasprave, kritike, tolerancije te odgovornog i poštenog traganja za optimalnim rješenjima.

U tom smislu ne odobrava se:

- namjerno ometanje djelatnosti koje SOZS provodi ili podupire radi ostvarenja zadataka definiranih kroz slobodnu i argumentiranu raspravu;
- bilo koja vrsta djelovanja (lobiranje, zloraba pozicije autoriteta i sl.) kojoj je cilj stvaranje povlaštene pozicije pojedinaca i skupina na štetu objektivnih profesionalnih kriterija;
- nesavjestan odnos spram imovine SOZS-a te onemogućivanje ili otežavanje ostalim članovima SOZS-a da se koriste tom imovinom;
- upotreba imovine SOZS-a ili pogodnosti za osobne, komercijalne, političke, vjerske, društvene i druge izvansveučilišne svrhe bez posebnog odobrenja;
- poticanje drugih članova SOZS-a u nepoštovanju pravila SOZS-a cilj kojih je ostvarenje općeprihvaćenih zadataka SOZS-a;
- namjerno predstavljanje osobnih stajališta kao službenoga stajališta SOZS-a radi stjecanja osobne koristi;
- korištenje imenom ili logotipom SOZS-a za privatne djelatnosti kako bi se neopravdano stvorio dojam sveučilišnoga autoriteta.

Odijevanje

Članak 32.

Zaposlenici i studenti u prostorima SOZS-a moraju biti prikladno odjeveni i obuveni. Studenti se prije svega trebaju prilagoditi kriterijima koja traži odgovarajući zavod ili klinika. Kada pravila nema, obvezatno je održavati standard osobne higijene i primjereno se odijevati.

V. TIJELA KOJA PRATE OSTVARENJE KODEKSA

Opća dužnost praćenja i provedbe Kodeksa

Članak 33.

- (1) Sva tijela SOZS-a dužna su, svatko u okvirima svoje nadležnosti, brinuti za ostvarenje i promicanje etičkih standarda na SOZS-u i provedbu Kodeksa. Ona su ovlaštena autonomno tumačiti odredbe Kodeksa i primjenjivati ih prema vlastitoj savjesti, u duhu njegovih vrijednosti.
- (2) Tijela iz st. 1. ovoga članka ovlaštena su u konkretnim slučajevima ili u vezi s načelnim pitanjima tumačenja i primjene Kodeksa zatražiti mišljenje od posebnog savjetodavnog tijela iz čl. 31. u postupku uređenom odredbama ovog Kodeksa.

Etičko povjerenstvo

Članak 34.

- (1) Radi savjetovanja članova SOZS-a u pitanjima ostvarenja Kodeksa te razvoja i primjene etičkih standarda u pojedinom specifičnom području, na SOZS-u se osniva Etičko povjerenstvo (u daljem tekstu: Povjerenstvo).
- (2) Povjerenstvo donosi mišljenje o načelnim pitanjima kao i o usklađenosti ponašanja u konkretnim slučajevima s načelima i odredbama Kodeksa.
- (3) Povjerenstvo imenuje Stručno vijeće na prijedlog pročelnika SOZS-a, na vrijeme od tri godine.
- (4) Povjerenstvo ima sedam članova. Jednog člana iz redova studenata predlaže podružnica Studentskog zbora SOZS-a.
- (5) Predsjednika biraju članovi Povjerenstva između sebe. On treba biti iz reda nastavnika.
- (6) Prvu sjednicu povjerenstva saziva pročelnik SOZS.

VI. POSTUPAK PRED ETIČKIM POVJERENSTVOM SOZS-A

Zahtjev za davanje mišljenja o povredi pravila Etičkog kodeksa

Članak 35.

- (1) Postupak pred Povjerenstvom pokreće se zahtjevom za davanje mišljenja o povredi jednog ili više etičkih pravila iz Etičkog kodeksa, počinjenog od strane pripadnika akademske zajednice SOZS-a.
- (2) Zahtjev iz stavka 1. ovog članka može podnijeti isključivo fizička osoba u svoje ime koja ne smije biti anonimna Etičkom povjerenstvu SOZS-a.

(3) Zahtjev mora biti:

- u pisanom obliku,
- sadržavati navod konkretnog jednog ili više etičkih pravila (članak, stavak i dr. etičkog kodeksa sastavnice),
- konkretne okolnosti slučaja i djelovanja odnosno ponašanja za koja se traži mišljenje o sukladnosti s načelima i pravilima Kodeksa.
- činjenično obrazložen i potkrijepljen dokazima te
- potpisan od podnositelja.

(4) Povjerenstvo će svu dokumentaciju dostaviti protivnoj stranci na očitovanje.

Zahtjev za davanje mišljenja o projektu, istraživanju ili sličnoj aktivnosti

Članak 36.

- (1) Postupak pred Povjerenstvom pokreće se zahtjevom za davanje mišljenja o sukladnosti projekta, istraživanja ili slične aktivnosti SOZS-a s etičkim pravilima iz Etičkog kodeksa isključivo ako je to potrebno sukladno pravilima projekta ili slične aktivnosti.
- (2) Zahtjev iz st. 1. ovog članka može podnijeti pročelnik, voditelj projekta ili glavni istraživač projekta/istraživanja Etičkom povjerenstvu SOZS-a.
- (3) Zahtjev mora biti:
 - u pisanom obliku,
 - činjenično obrazložen i potkrijepljen dokazima te potpisan od podnositelja
- (4) Obrazac Zahtjeva je dostupan na web stranici SOZS-a.

Članak 37.

- (1) Uz zahtjeve iz čl. 35. i 36. moraju se navesti odredbe Kodeksa u vezi s kojima se osobito traži mišljenje.
- (2) Mišljenje se daje isključivo na temelju navoda i podataka iz zahtjeva, priloga uz zahtjev i eventualnih dodatnih razjašnjenja i očitovanja podnositelja zahtjeva i drugih osoba.
- (3) Povjerenstvo ne provjerava navode iz zahtjeva i očitovanja niti ima istražne ovlasti utvrđivati činjenice po vlastitoj inicijativi. Ako se navodi o činjenicama iz zahtjeva i navodi o činjenicama iz očitovanja proturječni, a o istinitosti spornih tvrdnji ne može se zaključiti iz materijala koji je podnesen u postupku, Povjerenstvo će tu okolnost navesti u svome mišljenju te se ograničiti na davanje stajališta o načelnom pitanju.
- (4) Ako je u zahtjevu zatraženo mišljenje o sukladnosti određenog ponašanja s izričito navedenim odredbama Etičkog kodeksa, Povjerenstvo treba dati svoje mišljenje o sukladnosti s tim odredbama, no ovlašteno je mišljenje proširiti i na sukladnost ponašanja s drugim načelima i pravilima Kodeksa.

Postupanje Etičkog povjerenstva

Članak 38.

- (1) U povodu zahtjeva iz prethodnog članka predsjednik saziva sastanak Povjerenstva u roku od 15 dana po primitku zahtjeva, koji se razmatraju redoslijedom zaprimanja.
- (2) Povjerenstvo može od podnositelja zatražiti dodatna razjašnjenja i obavijesti. Ako se u zahtjevu traži mišljenje o konkretnom slučaju, Povjerenstvo može zatražiti očitovanje i

razjašnjenja od zainteresiranih osoba. Ako podnositelj zahtjeva traži ispitivanje etičnosti ponašanja određenog člana SOZS-a, tom se članu mora omogućiti da se izjasni o relevantnim navodima i iznese svoje argumente.

(3) Članovi Povjerenstva na sastanku raspravljaju o pitanjima koja su predmet postupka, zauzimaju stajalište o sadržaju mišljenja koje će dati te određuju člana Povjerenstva koji će na temelju rasprave sastaviti pisani nacrt mišljenja.

Mišljenje

Članak 39.

- (1) Mišljenje se donosi u pisanom obliku, u roku od 30 dana po primitku zahtjeva. Ako je Povjerenstvo zatražilo dodatna razjašnjenja i obavijesti, taj se rok računa od njihova primitka, no i tada mišljenje mora biti dano najkasnije 90 dana od primitka zahtjeva. Ovi rokovi ne teku za vrijeme godišnjih odmora i drugih razdoblja u kojima na Sveučilištu ili SOZS-u nema aktivnosti.
- (2) Protiv mišljenja Povjerenstva nije dopušten nikakav pravni lijek niti se može pokrenuti neki drugi postupak.
- (3) Mišljenje se dostavlja isključivo pročelniku, podnositelju zahtjeva i pripadniku akademske zajednice na kojeg se odnosi zahtjev.
- (4) Mišljenja etičkih tijela o etičkoj prihvatljivosti ili neprihvatljivosti nisu obvezujuća, već su savjetodavna.

Članak 40.

- (1) Pri donošenju mišljenja, nastoji se postići konsenzus svih članova Povjerenstva. Ako to nije moguće, mišljenje se donosi na temelju stajališta većine članova Povjerenstva.
- (2) Mišljenje povjerenstva mora sadržavati sljedeće podatke:
 - Opis zahtjeva i pitanja o kojima je Povjerenstvo raspravljalo;
 - Navode o načelima i pravilima Kodeksa koje je u povodu zahtjeva Povjerenstvo uzelo u obzir;
 - Stajalište Povjerenstva o tome je li ponašanje opisano u zahtjevu u skladu s Kodeksom ili ne;
 - Razloge za mišljenje povjerenstva;
 - Podatak o tome je li mišljenje doneseno jednoglasno ili ne.
- (3) Ako je u mišljenju utvrđeno da određeno ponašanje nije u skladu s načelima i pravilima Kodeksa, ono može sadržavati još i:
 - Ocjenu povjerenstva o stupnju nesukladnosti i težini povrede etičkih načela uzrokovane takvim ponašanjem;
 - Stajalište Povjerenstva o načinima na koje se moglo izbjeći nesukladnost ponašanja s Kodeksom i o mjerama koje bi mogle doprinijeti tome da do takvih povreda Kodeksa u budućnosti ne dolazi.
- (4) Ako mišljenje nije dano jednoglasno, članovi Povjerenstva koji su imali različita stajališta od većine trebaju svoja izdvojena mišljenja priložiti uz mišljenje Povjerenstva.
- (5) Iznimno, ako Povjerenstvo zaključi da na temelju zahtjeva i drugih primljenih podataka ne može donijeti svoje mišljenje, da nije nadležno za davanje mišljenja ili ako iz bilo kojeg drugog razloga ne može ili ne želi donijeti mišljenje, predsjednik Povjerenstva o tome je obvezan u roku iz st. 3. obavijestiti pročelnika SOZS-a i podnositelja zahtjeva te navesti razloge za nedonošenje mišljenja.

VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 41.

Stupanjem na snagu ovog Etičkog kodeksa prestaje važiti Etički kodeks usvojen na 5. redovitoj sjednici Stručnog vijeća održanoj dana 30. ožujka 2012. godine.

Članak 42.

Zaposlenici će prilikom potpisivanja ugovora o radu, kao i studenti prilikom upisa na SOZS, svojim potpisom prihvatiti ovaj Kodeks te se obvezati na djelovanje i ponašanje u skladu s njim.

Članak 43.

Zaposlenici SOZS-a su obvezni pridržavati se odredbi *Europskog kodeksa znanstvenoistraživačke čestitosti* usvojenog na 2. redovitoj sjednici Stručnog vijeća održanoj dana 25. studenog 2020. godine.

Članak 44.

Ovaj Kodeks stupa na snagu osmog dana od objave na oglasnoj ploči i mrežnoj stranici SOZS-a.

KLASA: 003-08/21-06/03

URBROJ: 2181-228-103/1-21-26

Split, 23. srpnja 2021.

PROČELNIK

Stipan Janković

Prof. dr. sc. Stipan Janković

Ovaj Pravilnik objavljen je na oglasnoj ploči SOZS-a dana 26. srpnja 2021. te stupa na snagu dana 3. kolovoza 2021. godine.

TAJNIK:

Ljubica Žunić

Ljubica Žunić, dipl. iur., univ. spec. iur.